

जिल्हाधिकारी कार्यालय, धुळे

(गौण खनिज शाखा)

Email address :- dmodhule16@gmail.com

75
31/12/22

दुरध्वनी क्रमांक :- ०२५६२-२८८७११, १२, १३

फॅक्स क्रमांक :- ०२५६२-२८८७१५

क्र. गौ.ख./कावि/११५/२०२२

दि. ०२/१२/२०२२

प्रति,

मा. राष्ट्रीय हरीत लवाद,

वेस्टर्न झोन बेंच

पुणे

विषय :- Original Application No. ९६ of २०२२.

श्री. सचिन माधवराव सोनवणे व जे एम. म्हात्रे, इन्फ्रा प्रा. लिमीटेड व इतर -४
अंतरिम अहवाल.

संदर्भ :-१. श्री. सचिन माधवराव सोनवणे यांनी वेस्टर्न झोन बेंच, पुणे येथे दाखल केलेले
दि. ३१/१०/२०२२ रोजीचे ओरीजीनल ऑप्लीकेशन नं. ९६/२०२२
२. प्रत्यक्ष अर्जातील नमुद/अर्जावरील ठिकाणी जाऊन दि. ०२/१२/२०२२ रोजी
केलेली स्थळ पाहणी

उपरोक्त विषयाबाबत सविनय सादर करणेत येते की, संदर्भ क्र. ०१ च्या Original Application No. ९६ of २०२२ मध्ये आदेशित केलेनुसार जिल्हाधिकारी, धुळे यांचे अध्यक्षतेखाली त्रिसदस्यीय समिती पुढील प्रमाणे गठीत करून दिलेली आहे.
१. जिल्हाधिकारी, धुळे २. मुख्य वन संरक्षक, धुळे. ३. जिल्हा खनिकर्म अधिकारी, धुळे.

इकडील कार्यालयाचे पत्र दि. ३०/११/२०२२ अन्वये सदर समितीची दि. ०२/१२/२०२२ रोजी नकाणे तलावाच्या परिसरात मा. राष्ट्रीय हरीत लवादाच्या निर्देशानुसार गौण खनिज उत्खननाची चौकशी करणेकामी स्थळ पाहणी नियोजित करण्यात आली होती. सदर स्थळ पाहणीच्या ठिकाणी मा. राष्ट्रीय हरीत लवाद यांचे आदेशात नमुद केलेनुसार (१) जिल्हाधिकारी, धुळे (२) मुख्य वन संरक्षक, धुळे (३) कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग, धुळे (४) मानद वन्यजीव रक्षक, धुळे (५) जिल्हा खनिकर्म अधिकारी, धुळे (६) राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ०६ चे कंत्राटदार जे. एम. म्हात्रे कंपनीचे प्रतीनिधी श्री. उमेश पाटील (७) तक्रारदार श्री. सचिन माधवराव सोनवणे हे उपस्थित होते. तक्रारदार श्री. सोनवणे यांनी तक्रारीत नमुद केलेल्या/प्रत्यक्ष दाखवलेल्या ठिकाणी सदर स्थळ पाहणी दरम्यान निदर्शनास आलेल्या बाबी खालील प्रमाणे आहेत.

नकाणे तलाव व परिसरात टेकड्या असलेल्या भागातील गट नं. ६२/२ वर मालकी हक्क हा अभिलेखानुसार कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग, धुळे यांचा आहे. सदर गटातील टेकडी भागात गौण खनिजाचे उत्खनन झालेले दिसत असून जे. सी. बी. अथवा तत्सम यंत्राद्वारे उत्खनन केल्याच्या खुणा दिसून आल्या. तथापि, सदर खुणांचा कालावधी निश्चित करता येत नाही, समितीच्या मते त्यासाठी सविस्तर चौकशी करणे आवश्यक असल्याने सदर उत्खननाचा कालावधी व परिमाण यांची सखोल चौकशी तंत्रज्ञानाच्या सहाय्याने व संबंधित तांत्रिक शासकीय विभागांमार्फत करण्याबाबतच्या सूचना इकडील कार्यालयाचे पत्र दि. ०२/१२/२०२२ अन्वये उप अधिक्षक, भूमी अभिलेख, धुळे व अपर तहसिलदार, धुळे यांना देण्यात आलेल्या आहेत.

राष्ट्रीय महामार्गाचे काम करणा-या कंत्राटदार जे. एम. म्हात्रे कंपनीला नकाणे तलावातून माती/मुरुम/गाळ या गौण खनिजाच्या उत्खननाची परवानगी मृद व जलसंधारण विभागाकडील शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०१६/प्र.क्र.२२७/जल-१ दि. २९/११/२०१७ अन्वये राष्ट्रीय महामार्ग प्राधिकरण (NHAI) / राष्ट्रीय महामार्ग व पयाभूत सुविधा विकास महामंडळ (NHIDCL) / सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांच्या सोबतच्या सामंजस्य करारामध्ये प्रामुख्याने नविन शेततळी खोदणे किंवा अस्तित्वातील शेततळ्यामधील गाळ काढे, नाला खोलीकरण/रुदीकरण करणे, नाल्यातील/साठवण तलाव/पाझर तलावातील (गाळ,माती,मुरुम दगड) काढणे इ. जलसंधारणाची कामे करण्याबाबत दिलेल्या मार्गदर्शक सुचनांचा आधार घेऊन व पाटबंधारे विभागाकडील नाहरकत घेवूनच गौण खनिज उत्खननाचा तात्पुरता परवाना देण्यात आलेला आहे. महसूल विभागाकडून देण्यात आलेल्या उत्खननाचे तात्पुरते परवाने वाहनांचे नंबर नमुद करून देण्यात आलेले असून कंपनीने पाटबंधारे विभागाकडून चिन्हांकित करून दिलेल्या क्षेत्रातून उत्खनन केलेले असल्याबाबत स्थळ पाहणीसाठी उपस्थित कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग, धुळे यांनी सांगितले आहे.

सद्यस्थितीत नकाणे तलाव पुर्ण क्षमतेने पाण्याने भरलेला असल्याने तलावा मधील पृष्ठ भागावर केलेले उत्खनन दिसून येत नाही. सन २०२२ या वर्षात अती पावसामुळे नकाणे तलाव पुर्ण क्षमतेने भरून ओसंडून वाहिला होता व यामुळे तलावाच्या जवळ असलेल्या ए.सी.पी.एम. डेन्टल कॉलेज व आजू-बाजूच्या परिसरात पाणी शिरले होते. सदर परिस्थिती विचारत घेवूनच तलावाची साठवण क्षमता वाढवण्याच्या दृष्टीकोनातून गाळ/माती/मुरुम उत्खननाचा तात्पुरता परवाना देण्यात आला होता.

तसेच याआधी चिन्हांकीत भागाव्यतिरीक्त इतर भागातून भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, धुळे यांचे कंत्राटदारामार्फत गौण खनिजाचे उत्खनन सुरु असतांना उत्खनन तात्काळ बंद करणेबाबत कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विभाग, धुळे यांनी भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरणास पत्राद्वारे कळविलेले असल्याचे स्थळ पाहणी दरम्यान स्थळनिरीक्षण समिती समोर नमुद केलेले आहे.

डॉ. श्री. प्रदिप व्यवहारे, मानद वन्यजीव रक्षक, धुळे यांच्या मतानुसार नकाणे तलाव फार जुना तलाव असून तलावास लागून असलेल्या परिसरात नू-याच वर्षांपासून पक्षी बाहेरून येवून बसतात व घरटी तयार करतात. तलावाला लागून उडलेला डोंगर पोखरून केलेल्या उत्खननामुळे जैवविविधता अधिवासावर अनिष्ट परीणाम झाल्याची शक्यता नाकारता येत नाही. धुळे वन विभागाच्या सखोल अभिप्रायासाठी दि. ०२/१२/२०२२ रोजीच्या पत्राद्वारे सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.

या अनुषंगाने मा. राष्ट्रीय हरीत लवादास स्थळ निरीक्षणाचा अंतरिम अहवाल सादर करण्यात येत असून याबाबत परिपूर्ण चौकशी करून, भूमी अभिलेख विभाग, वन विभाग यांच्या अभिप्रायासह तक्रारीत नमुद उत्खननाबाबत व त्यामुळे झालेल्या पर्यावरणाच्या तसेच पक्ष्यांच्या अधिवासाच्या हानी बाबत सविस्तर अहवाल दि. १४/१२/२०२२ पुर्वी सादर करण्याची दक्षता घेण्यात आली आहे. माहितीस्तव सविनय सादर.

OFFICE OF THE DISTRICT COLLECTOR, DHULE 76.A

Email – collector.dhule@maharashtra.gov.in

Phone No. – 02562-288701

Ow/mining/ws/1155/2022

Date – 02/12/2022

To,

Hon. National Green Tribunal,,
Western Zone Bench, Pune

Subject :- Original Application No. 96 of 2022 .

Mr. Sachin Madhavrao Sonwane and JM. Mhatre, Infra Pvt. Ltd. and
others -4 Interim Report.

References: -1. Original Application No. 96/2022 filed by Mr. Sachin
Madhavrao Sonwane in Western Zone Bench, Pune
Dated 31/10/2022
2. Site Inspection dt. 02/12/2022.

With reference to above cited subject, it is submitted that, as per the order of
Hon. Tribunal in Original Application No. 96 of 2022, a three member committee was formed under
the chairmanship of Collector, Dhule which is as follows. 1. Collector, Dhule 2. Conservator of
Forests, Dhule. 3. District Mining Officer, Dhule,

As per this office's letter dt. 30/11/2022, Spot inspection was arranged on
02/12/2022 at Nakane lake area to investigate illegal minor mineral mining as directed by the
National Green Tribunal. Spot inspection was done by (1) Collector, Dhule (2) Conservator of
Forests, Dhule (3) Executive Engineer, Irrigation Department, Dhule (4) Honorary Wildlife Warden,
Dhule (5) District Mining Officer, Dhule (6) representative of Res no 1 Shri Mr. Umesh Patil (7)
applicant Shri. Sachin Madhavrao Sonwane. All the sites shown by the complainant Shri. Sonwane
were inspected by the committee members. Observations found during the visit are as follows.

As per the Revenue records Gat no. 62/2 is owned by the Executive Engineer,
Irrigation Department, Dhule. In the hill area of the said gat number traces of excavation using JCB or
similar machinery were seen. However, the timing of occurrence of the said marks and the quantity
could not be determined. According to the committee a detailed inquiry is required for the same. As
per this office letter dt. 02/12/2022 Deputy Superintendent, Land Records, Dhule and Additional
Tahsildar, Dhule have been directed to decide the quantity of illegal excavation of minor minerals
using latest technical equipments.

The contractor of National Highway m/s J. M. Mhatre company was allowed
to extract mine clay/murum/soil/stone as a minor mineral from Nakane Lake through Government
Decision no. Miscellaneous-2016/P.No.227/Jal-1 dt. 29/11/2017 vide MOU with National Highways
Authority (NHAI) / National Highways and Infrastructure Development Corporation (NHIDCIL) /
Public Works Department mainly for excavation of new fields or removal of silt from existing fields,
channel deepening / mineralization, channel / storage Removal of (silt, soil, pumice stones) etc. from
ponds/ seepage ponds. A temporary license for minor mineral mining has been given only with the
support of the guidelines given regarding the water conservation works and with the approval of the

Irrigation Department. The Executive Engineer, Irrigation Department, Dhule, who was present for the site inspection, said that the temporary permits for excavation were given by the Revenue Department mentioned with the vehicle numbers. And the Respondent no. 1 has excavated from the area which was marked by the Irrigation Department.

At present the Nakane Lake is filled with its full capacity, so excavations beneath submerged area in the lake is not visible. In the year 2022, due to heavy rains, the Nakane lake was full and overflowed and due to this, the ACPM Medical collage and nearby area was flooded. Flood water entered in the premises of the Medical College are and the adjacent areas. Considering the said situation, provisional license was granted for silt/soil/murum mining with a view to increase the storage capacity of the lake.

Also, during the site inspection, Executive Engineer, Irrigation Department, Dhule has pointed out that, it was noticed that illegal excavation activity by Respondent no.1 beyond marked area was going on and NHAI was informed by a letter regarding the immediate stoppage of illegal mining.

According to Dr.. Pradeep Vyasabe, Honorary Wildlife Warden, Dhule, Nakane Lake is a very old lake and birds have been coming and nesting in the area adjacent to the lake for many years. The possibility of adverse impact on the biodiversity habitats due to excavation of the hill adjacent to the lake cannot be ruled out. Opinion of Forest Department is called vide letter dated 02/12/2022.

Accordingly, this interim report of the site inspection is being submitted to the National Green Tribunal . After a thorough investigation, a detailed report will be submitted to Hon Tribunal regarding the mining and the damage to the environment and bird habitat caused by the Respondent no. 1 along with the feedback from the Land Records Department & Forest Department. Care has been taken to submit the report before 14/12/2022. Submitted for information.

(Jalaj Sharma)
Collector, Dhule